

Tema: Hökar och duvor – konflikter

Avsnitt 2 Det mänskliga priset för konflikter

Konflikter som trappas upp och blir våldsamma kan ibland leda till att människor intar ett svartvitt förhållningssätt till situationen, utifrån sin uppfattning om gott och ont. På vilket sätt är detta svartvita synsätt i hög grad ovidkommande för förståelsen av den mänskliga dimensionen i konflikter i all sin komplexitet?

Vad lär sig eleverna i detta avsnitt?

Dina elever kommer att

- förstå den etiska dimensionen av konflikter,
- analysera former av kategorisering och förenkling i konflikttider och vilken roll de spelar i samhället,
- inse hur den mänskliga dimensionen och mänskliga rättigheter i olika grad ignoreras under våldsamma konflikter.

Undervisningsmaterial

Undervisningsmaterial 3: Affischer, illustrationer

Undervisningsmaterial 4: Fotografier, korta beskrivningar

Undervisningsmaterial 5: Utdrag, föremål, konstverk

Undervisningsmaterial 6: Utdrag från barnböcker

Grupparbete 1: Fiender och allierade (avsätt 10 minuter för denna övning)

Be dina elever fundera över nutida och historiska exempel på fiender och allierade. Dela in eleverna i små grupper och be dem studera och analysera propagandaaffischerna i material 3 (och/eller annat bild- och textmaterial som illustrerar ett fiende–allierad-förhållande som du vill använda), utifrån följande frågor:

- Hur framställs fienden? Vilken effekt är detta avsett att ha? Hur effektiv var denna bild för människor vid den tiden, och varför? Vad säger den om den tidens politiska situation?
- Hur framställs den allierade? Vilken effekt är detta avsett att ha? Hur effektiv var denna bild för människor vid den tiden, och varför? Vad säger den om den tidens politiska situation?

Du kan sammanfatta denna aktivitet med att låta dina elever fundera över och diskutera hur bilder på fiender och allierade framställs i dag. Vilka riktar de sig till och vilka medier används nuförtiden? Den sista bilden i material 3 (politisk kampanj för det schweiziska folkpartiet UDC), eller något annat exempel, kan fungera som underlag för diskussionen.

Grupparbete 2: Offer (Avsätt 20 minuter för denna övning)

Under denna övning kommer eleverna att få identifiera olika offerkategorier under andra världskriget. De kommer även att få insikt i hur kriget drabbade varje hörn av Europa på olika – men alla lika tragiska – sätt, och detta kommer att ge dem nya perspektiv på kriget som en mångfacetterad och transnationell konflikt.

Börja med att fastställa en kort definition av "offer" (se *Definitioner*). Dela sedan in din klass i små grupper, dela ut bilderna och de korta texterna i utbildningsmaterial 4, var och en på ett separat blad, till grupperna och låt dem para ihop rätt bild med rätt beskrivning. Diskutera resultaten i klassen och be eleverna se över den definition av "offer" som de fick i början. Låt dem ifrågasätta begreppet offer och sätta det i ett större sammanhang genom att ta upp andra kategorier såsom förövare, räddare och åskådare (se *Definitioner*). Diskutera idén om alla människors förmåga att göra motstånd i sitt inre och uppbjuda viljestyrka samtidigt som man betraktas som offer.

Grupparbete 3: Barn och krig – Erfarenheter och upplevelser (avsätt 15 minuter för denna övning)

Hur hanterar barn som är drabbade av konflikter det som händer runt omkring dem? Barn är de som i första hand drabbas av den rädsla, det lidande och den förödelse som våldsamma konflikter för med sig. Men de är även särskilt sårbara och dåligt rustade när det gäller att förstå orsakerna till kriget och vem fienden är och varför. Under denna övning ska eleverna analysera bild- och textmaterial som på olika sätt visar den utsatthet som barn i krig lever i.

Dela in dina elever i smågrupper. Dela ut material 5 till några av grupperna och material 6 till övriga grupper. Be dem att analysera respektive material utifrån nedanstående frågor (som även återfinns i materialet) och att förbereda svar i gruppen:

Material 5

- Vad visar textutdraget oss?
- Beskriv i en mening innebörden och budskapet i varje objekt.
- Vilken koppling (eller kopplingar) kan du göra mellan de fyra elementen – textutdraget och de två objekten?

Material 6

- Vilken konflikt berättar vart och ett av dessa utdrag om?
- Hur skulle du beskriva det språk som används?
- Vilka är skillnaderna och likheterna mellan de olika texterna?

Ordna en diskussion i klassen där de grupper som arbetade med material 5 redovisar sina svar för de grupper som arbetade med material 6 och ber om feedback från dem, och vice versa. Be dem avslutningsvis att sammanställa en lista över anledningar till och uttryck för barns utsatthet i konfliktsituationer. Låt dem skriva ned sina svar på skoltavlan under diskussionen.